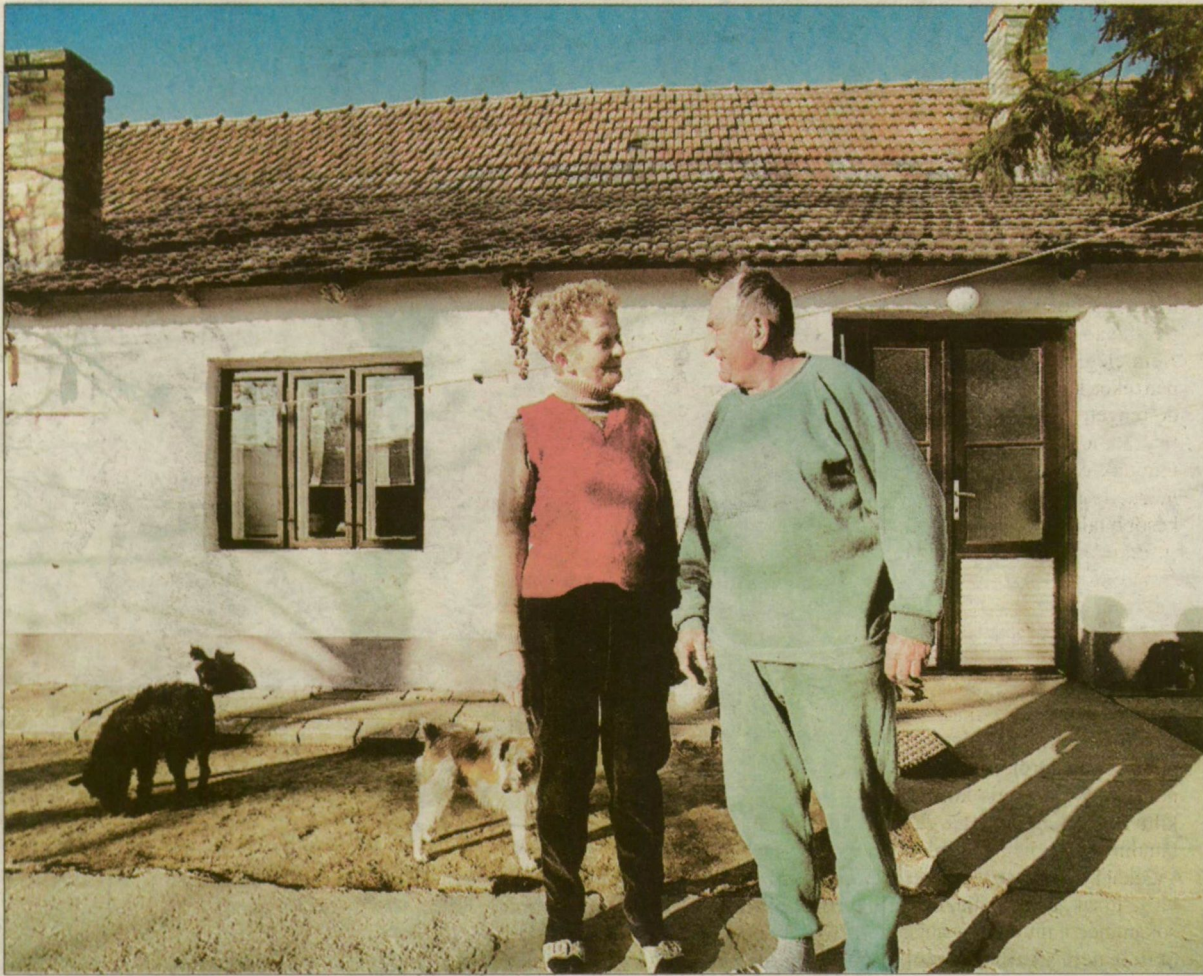

Kübekházán németek is laktak egykor, svábok és magyarok a legnagyobb

Kati néni hétszer telepítették ki Sváb exodus Kübekházáról

Kollár Ferenc, feleségével, Kübekházán: „Svábok és magyarok itt mindig békességben éltek”. (Fotó: Gyenes Kálmán)

gyobb békességben éltek errefelé. A második világháború után azonban, mint az ország legtöbb, németlakta helységéből, innen is kitelepítették a svábokat – mintegy százhusz családot – az embertelen s igazságtalan, háborús „kollektív bűnösség” elve alapján. A ma Németországban élő Heim Ede szüleit akkor indították Nyugatra, mikor ő még a fronton harcolt. A ma is kübeki Kollár Ferenc édesanyját hétszer hurcolták el, amíg végül, hetedjére, őt magát is internálták. Mindkét család úgy gondolja: túl kell lépni a történeteken; Németországban élő kitelepítettek leszármazottjai közül többen is szívesen visszaköltöznének Kübekre.

– Édesanyjamat hétszer vitték el. Vegyes házasság volt a szüleimé, kettejük közül ő volt a sváb – mondja Kollár Ferenc, aki gyermekként élte át a kitelepítések idejét. – Először, negyvenötben, az oroszok vitték el, tőlük azért szabadult, mert lábára ráömlött a forró zsír s kidobták a vagonból. Aztán Németországba hurcolták, majd, miután visszakertült, toloncházba vitték Budapestre. Ezután jött Kiszombor, és kétszer megint a toloncház. Mindenholon visszajött. Végül, ötvenháromban, mindhármunkat kitelepítettek Öreglakra, Marcali környékére. Ez utóbbiba már az is belejátszott, hogy kuláknak minősültünk, s rokonaink éltek Németországban, így például Hermann bácsi, nyugatnémet rákkutató intézet vezetője. Négy évig éltünk Öreglakon. Válogatott társaság gyűlt össze az internálótáborban, magyarok, svábok, arisztokraták, kulákok. Ott volt a tizenhét éves magyar válogatott kapusa, Sziklai Gyuri bácsi, ott voltak továbbá a Hebbs lányok, akik a durbai egyetemen tanultak, meg a kairói. Ötvenhét március tizenharmadikán szabadultunk – mindjárt itt az évforduló –, és, ez jellemző a sváb mentalitásra, tizenötödikén már vetettünk. Szép is lett a termés abban az évben.

– Katona voltam még, kényszerből vonultam be, mikor szüleimet negyvennégy ószén az ország elhagyására készítették – veszi át a szót Heim Ede. – Néhány nappal

Habsburg Ottó a faluba látogat

Munkatársunktól

Kübekházára látogat dr. Habsburg Ottó március 15-én, kíséretével, Habsburg Eilika főhercegnővel, s Habsburg György főherceggel. A magas rangú vendéget a Kübekháza 2000 Kulturális, Közéleti, Hagyományörző Egyesület hívta meg a községbe.

Dr. Habsburg Ottót a Szegei közigazgatási határát jelző táblánál Molnár Róbert és Pancza István országgyűlési képviselők s Csanádi Jánosné, a Csongrád Megyei Közigyűlés tagja fogadja, majd a szegedi városházán tesz látogatást. Kübekházán katonai tiszteletadással fogadják a vendéget, aki a Petőfi-szobor meg-

koszorúzásában is részt vesz. Ezután ünnepi megemlékezésre kerül sor az 1946-ban Kübekházáról elűldözött német és magyar családok emlékére. Itt avatják, a templomban, a Hódi István, jelenleg Párizsban élő, volt kübekházi lakos támogatásával készült, a kitelepítés mementóját állított emlékművet is. A kübeki Hársfa vendéglőben elfogaszandó ebéden Molnár Róbert németül, dr. Habsburg Ottó pedig magyar nyelven mond köszöntőt. A vendég megtekinti Kübekházát egyik legeredményesebb gazdálkodója, a virágkertészettel s baromfi-veléssel foglalkozó Szirovicza Péterné és családja birtokát is.

az oroszok bejövetele előtt, már benn volt az egész termés, hétszáz mázsa búza, tizenvalahány mázsa kukorica, a sváb származásúak értesítést kaptak: hagyják el az országot azonnal, mert ha maradnak, viszik őket az oroszok. Sokhetes út után jutottak Ausztriába. Amikor leszerelhettem, elindultam szüleim után – azt sem tudták, élek-e –; egy osztrák kislány írta meg címüket, korábban nálunk, Kübekben nyaralt. Megtaláltam őket: négy család lakott húsz négyzetméteren...

Továbbmentünk Németországba, Ulmba – Mária Terézia idején, amikor a svábok Magyarországra jöttek, innen indultak a hajók. Mondtam is: lám, ugyanoda tértünk vissza, ahonnan őseink elszármaztak.

– Nem várt minket, kérem, Németországban senki. Kérdeztek, mi a foglalkozásunk. Aki, mondjuk, kovács volt vagy földműves, az kellett munkához juthatott, akinek kevésbé kapós mestersége volt, az nem. Csak azt nézték, kiből mennyi hasznot tudnak

húzni. Ermingenben, még Ulm előtt, jöttem össze Hingl Elvirával, a szintén kübeki Hingl János lányával, negyvenkilencben nősültem meg. Lebombázott kaszárnyából összeszedett téglából építettünk házat. Voltam én minden, segédmunkás, hűtőgépgyári szerelő, sörgyári mester; egyébként Németország egyik legnagyobb sörgyára az ulmi. Innen mentem nyugdíjba. (Kalauzoltam turistákat is a gyárban; mennek oda a világ minden részéből. Ott működik Dél-Németország

legmodernebb fejtoberendezése; egy ember hatvanezer palackot fejt le.) Kitűnően kerestem, de vágytam vissza Magyarországra és nagyon visszavágytam a régi Kübeket.

– Az egy csoda volt, az egy idill, ahogy svábok és magyarok éltek egykor Kübekházán, míg közbe nem jött a politika, háború! – így Kollár Ferenc. – Azt hiszi, törődött ott valaki azzal, ki magyar, ki sváb? A magyar gyereket nemcsak magyar óvodába járatják, hanem nemetbe is és fordítva: egyazon faluban laktunk, mindkétnek fontos volt, hogy érte a másik nyelvet. A magyarok jártak német kocsmába, a németek jobban érezték magukat a magyar kocsmában, volt német bál a zsidó vendéglőben. Vasárnaponként kugliversenyeket tartott a falu, sakkversenyeket, fociversenyeket. A magyarok kihívták a németeket, a németek a magyarokat, fene se vergődött azzal, hogy ki nyer, birkát viszont mindig vágta. Aztán a német búcsú, a kirváj!... Az sem csak a németeké volt, hanem mindenkié. Olyankor egy álló hétig mulatott a falu.

– Mikor látogathattam vissza először Magyarországra? – tűnődik Heim Ede. – Hatvankettőben. Eljöttem Kübekre, nagyszüleim sírjához. Borzasztó állapotokra leltem. Aztán jött egy érdekes eset... Összetört Ulmban egy épp nyugat-európai körúton levő magyar miniszter autója. Közös, kübeki ismerős révén nálunk talált szállást, házunknál vendégeskedett sokáig. Mondta: „Ede bátyám, add becsületszavadat, nem árulod el, nálatok voltam, mert hát hogy nézne ki, egy szocialista ország vezető embere, kinti sváboknál... Érted, ugye... De ha jössz Magyarországra, ott vár a kocsim Hegyeshalomnál”.

– Aztán, nem sokkal később, mikor hazá akartam látogatni, azt mondja ám a hivatal: „Magának nem szabad belépni az országba, maga nemkívánatos személy”. Évekig nem engedtek be. Eszembe jutott a miniszter, hátha tehetne valamit. Küldtem neki egy művesen készített, ulmi korszót. S mi történik? A korszót elvette, azt azonban, aki vitte, kihajította a minisztériumból. Hát így fizette vissza a segítségnyújtást a magyar miniszter... Sokan kérdezték tőlem aztán, ki ő, de mindig azt mondtam: én sváb vagyok, becsületszavam adtam, hogy nem árulom el...

– Később mégis bejutottam Magyarországra. Fűvészenekari elnök lettem, háromszor is bejártam az országot zenekarommal, Szekszárdtól Budapesten át Szegedig, óriási sikerrel. Kivitem a színházat, kivitem a magyar tévét, mindezt azért, hogy támogassam az országot. Kisebbit fiamnak itt vettem tanítást, Szegedhez közel. Mindenkinék mondom oda-kinn, „ne Olaszországba menjetek nyaralni, inkább menjetek Magyarországra, költsétek ott a pénzt...” Ennek az országnak nagyon-nagyon szüksége van a külföld segítségére, arra, hogy a kitelepített svábok is támogassák! Sokan támogatják is. Én azt mondom, el kell felejteni a kitelepítést, annak a korszaknak vége. A mai korszak már egészen másról szól.

– És még valami – mondja végül Kollár Ferenc. – Sváb ember alig maradt Kübekben a százhusz családból az exodus után, de bizonyos vagyok benne: a kitelepítettek s leszármazottaik közül jó páran szívesen visszaköltöznének. Nem a régi házukba, nem a másét akarják ők elvenni, isten őrizz. Nem szorulnak ők arra, vennének maguknak házat. A fecske visszahúz fészkehez.

Farkas Csaba

Gergely-járás az emlékparkban

Munkatársunktól

Látványos program várja az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark látogatóit hétfőn 10 órakor, a hagyományos Gergely-napi rendezvényen.

A Gergely-napi népszokás felelevenítésére vállalkozik idén is az ópusztaszeri emlékpark. A látványos rendezvényre ez alkalommal az Ópusztaszeri Általános Iskola diákjainak közreműködésével kerül sor. Mint ismeretes, a Gergely-járás hagyománya abból az időből eredeztethető, amikor még nem volt kötelező az iskolába járás. Akkoriban – az adománygyűjtés mellett – a gyerekek toborzással igyekeztek megkedveltetni kortársaikkal a diákéletet. Most az ópusztaszeri tanulók is végigjárják a skanzen házait, majd az iskolaudvaron fogadják őket az iskola tanítói. A népszokás részleteinek megismerése várhatóan nagy élményt nyújt a tavasz első hagyományörző ünnepén résztvevőknek.

Macskássy-festmények az óvodáért

Munkatársunktól

Macskássy Izolda szegedi festőművész három éve támogatja a Gyertyámos utcai óvodát. Az elmúlt két évben egy-egy festményét ajánlotta fel a hagyományos óvodából tombolajátékának fonyereményeként. Idén, a művész születésnapján a Gyertyámos utcai óvoda tiszteletbeli örökös tagjának választották meg Macskássy Izoldát. A festőművész ebben az évben egymillió forint értékű festményt adományoz az óvodának. A képeket először az óvoda bálján állítják ki megtekintésre és megvásárlásra szombaton este a Forrás Szállóban. A bál fővédnöke Macskássy Izolda lesz. A festmények értékesítéséből származó bevétel az óvoda alapítványát gazdagítja majd, ezért az óvoda dolgozói remélik, hogy segíteni tudó és szándékozó cégek, bankok, közéleti személyiségek is érdeklődnek a támogatás és sajátos lehetősége iránt. Az alapítvány tette lehetővé az óvodában udvari és hagyományos, készségfejlesztő játékok beszerzését, az egyik fürdőszoba felújítását, a karácsonyi ajándékvásárlást. A tárlatról és a festményvásárlási lehetőségről az óvodában tájékozódhatnak az érdeklődők.

Polót nyertek a szerencsések

A négy VW Polo nyertesei: Lajkó Sándorné, Hohn Vencelné, Mikite József és Kéri György. (Fotó: Gyenes Kálmán)

Munkatársunktól

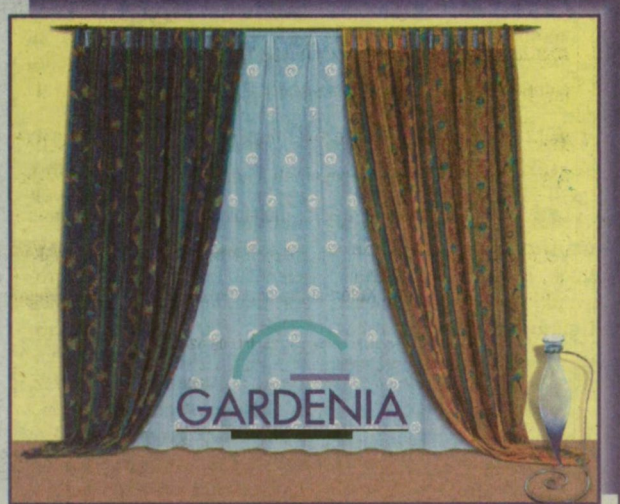
A Szerencsejáték Rt. szegedi igazgatósága a fel nem vett nyeremények terhére Gyors típp – gyors autó címmel egy ötletes promóciós akciót hirdetett a területéhez tartozó négy megye – Bács, Békés, Csongrád, Szolnok – hatos lottószelvényt vásárlói között. Tegnap Szegeden Ábrahám István osztályvezető adta át a négy szerencsés nyertesnek – Kéri György (Szeged), Hohn Vencelné (Kecskemét), Mikite József (Mezőkovácsháza) és Lajkó Sándorné (Szolnok) – a VW Polo személygépkocsit. Továbbá megénekelte 10-10 darab 50 ezer forintos értékpapíroknak is boldog gazdáik lettek.

„ÉVSZAKVÁLTÁS – FÜGGÖNYVÁLTÁS”

Tavaszi függönyakció a Gardénia Lakástextil Üzletházban (Szeged, Nagy J. u. 6.)

40%

engedménnyel kínálunk fehér és sötétítő függönyöket!

AJÁNLATUNKBÓL:

Plüssfüggönyök, 260 cm széles 2550 Ft/m 1530 Ft/m
Modern mintás fehér függönyök: 90-260 cm széles 220-2300 Ft/m 460-1380 Ft/m (Amíg a készlet tart!)

Készfüggönyök: 2x65x120 cm 1600 Ft 960 Ft
2x65x160 cm 1600 Ft 960 Ft
Sötétítő anyagok: 140 cm széles 2050 Ft/m 1435 Ft/m
280 cm széles 5600 Ft/m 2880 Ft/m

„HÚZZUK EL A FÜGGÖNYT, ENGEDJÜK BE A TAVASZT!”